

Обґрунтування щодо схвалення проєкту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП»

08 вересня 2022 року Верховним Судом прийнято постанову про задоволення касаційної скарги ТОВ «РЕСУРСЕКОЕНЕРГО» та залишено в силі рішення Окружного адміністративного суду м. Києва від 16 липня 2021 року у справі № 640/4069/21, яким визнано протиправним та нечинним підпункт 8 пункту 1 Змін до постанови НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641, затверджених постановою НКРЕКП від 15 січня 2021 року № 46, у частині викладення у новій редакції пункту 9.3 глави 9 Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641.

Так, у зв'язку із визнанням нечинними зазначених норм постанови № 641, неможливо визначити розмір платежу за відшкодування гарантованому покупцю частки вартості врегулювання небалансу гарантованого покупця, яка є складовою розрахунку вартості Послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел.

Так, у постанові Верховного Суду від 08.09.2022 у справі № 640/4069/21 зазначено:

«57. Верховний суд вважає правильним аналогічний висновок суду першої інстанції, оскільки виробники не повинні нести відповідальність за торгіву діяльність гарантованого покупця та не повинні мати обов'язку по відшкодуванню частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця. Відповідальність таких виробників повинна бути в межах фактично понесених ними витрат, пов'язаних із врегулюванням небалансів електричної енергії, які гарантований покупець зазнав, у результаті відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії від погодинних графіків відпуску електричної енергії відповідно до пункту 11 Розділу XVII Закону №2019-VIII.

56. Беручи до уваги викладене та враховуючи положення частини 6 статті 71, пункту 11 розділу XVII Закону №2019-VIII, **Верховний Суд доходить висновку про те, що покладення додаткової відповідальності на виробників, яким встановлено «зелений» тариф та на виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, і входять до балансуєчої групи гарантованого покупця, у вигляді відшкодування частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця є протиправним.**

66. Згідно з пунктом 6 частини 3 статті 6 Закону №2019-VIII до повноважень Регулятора належить затвердження правил, порядків та умов, визначених цим Законом.

67. Відповідно до частини 6 статті 65 Закону №2019-VIII порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною, правила функціонування балансуєчої групи гарантованого покупця

визначаються порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, що затверджується Регулятором.

68. Згідно з положеннями частини 6 статті 71 Закону №2019-VIII частка вартості врегулювання небалансу електричної енергії відшкодовується відповідно до цього Закону та правил функціонування балансуючої групи гарантованого покупця.

69. Отже, Верховний Суд резюмує, що наведеними нормами врегульовано повноваження НКРЕКП визначати правила функціонування балансуючої групи гарантованого покупця в порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії та умови відшкодування частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії.

70. Проте, наведені норми не передбачають повноважень НКРЕКП визначати порядок розрахунків обсягів, небалансів електричної енергії гарантованого покупця поза правилами ринку, як і не передбачають повноважень НКРЕКП визначати обсяг частки відшкодування вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця, що спростовує доводи Відповідача та ДП «Гарантований покупець».

У зв'язку із необхідністю розблокування можливості затвердження Регулятором Послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, що, в свою чергу, дозволить здійснювати розрахунки за відпущену електричну енергію виробниками за «зеленим» тарифом в повному обсязі, НКРЕКП, з урахуванням рішення Верховного Суду України від 08 вересня 2022 року, розробила проект змін до постанови НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641 та Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307, які також враховують вимоги частини сьомої статті 65 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон про ринок).

Так, відповідно до частини сьомої статті 65 Закону про ринок для забезпечення покриття економічно обґрунтованих витрат гарантованого покупця на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною гарантований покупець надає оператору системи передачі послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел.

Така послуга надається гарантованим покупцем протягом строку дії «зеленого» тарифу та строку дії підтримки виробників, які за результатами аукціону набули право на таку підтримку, відповідно до типового договору про надання послуг із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, форма якого затверджується Регулятором.

Така послуга надається гарантованим покупцем на фактичні обсяги відпущеної електричної енергії суб'єктами господарювання, які входять до складу балансуючої групи гарантованого покупця.

Вартість послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка надається гарантованим покупцем, визначається у відповідному розрахунковому періоді як:

різниця між вартістю електричної енергії, купленої ним за «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до нього, та її вартістю під час продажу на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку та двосторонніми договорами;

різниця між вартістю електричної енергії, купленої ним за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї, та її вартістю під час продажу на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку та двосторонніми договорами;

витрати, пов'язані із врегулюванням небалансів електричної енергії виробників, споживачів, які входять до складу балансуючої групи гарантованого покупця;

витрати, передбачені кошторисом гарантованого покупця на його діяльність.

Проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» має ознаки регуляторного акта, у зв'язку з чим, згідно зі статтею 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», він має бути оприлюднений на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб.

Ураховуючи зазначене, Департамент енергоринку пропонує:

1. Схвалити проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», що має ознаки регуляторного акта.

2. Оприлюднити проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», що має ознаки регуляторного акта, разом із матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, та аналізом його впливу на офіційному вебсайті НКРЕКП (<http://nerc.gov.ua>) з метою одержання зауважень і пропозицій.

Директор Департаменту енергоринку

І. Сідоров

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Змін до
деяких постанов НКРЕКП

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», ураховуючи постанову Верховного суду від 08 вересня 2022 року у справі № 640/4069/21, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

К. Ущатовський

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг

№ _____

**Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг**

1. У Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженому постановою НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641:

1) в абзаці третьому пункту 5.1 глави 5 слово, цифри та знак «пунктом 9.6» замінити словом, цифрами та знаком «пунктом 9.4»;

2) у пункті 6.1 глави 6 слово, цифри та знак «пунктом 9.6» замінити словом, цифрами та знаком «пунктом 9.4»;

3) главу 9 викласти в такій редакції:

«9. Правила функціонування балансуючої групи гарантованого покупця

9.1. Продавці та споживачі за «зеленим» тарифом передають свою фінансову відповідальність за небаланси гарантованому покупцю шляхом входження до його балансуючої групи на підставі укладення договору.

Договір, на підставі якого продавці та споживачі за «зеленим» тарифом входять до балансуючої групи гарантованого покупця, повинен відповідати вимогам Правил ринку.

9.2. ОСП не пізніше робочого дня, що передує 15 числу місяця, наступного за розрахунковим, надає гарантованому покупцю з накладенням КЕП уповноваженої особи погодинні обсяги не відпущеної електричної енергії генеруючими одиницями продавців у результаті виконання команд ОСП на зменшення навантаження продавців у кожній торговій зоні для кожної генеруючої одиниці (із зазначенням ЕІС-коду типу W) продавців, що входять до балансуючої групи гарантованого покупця, за розрахунковий місяць.

ОСП передає гарантованому покупцю дані, які зазначені в підписаних актах приймання-передачі наданих послуг із зменшення навантаження, станом на попередній робочий день до дня передачі такої інформації від ОСП.

У випадку відсутності підписаних між постачальниками послуг зі зменшення навантаження (далі – ППВДЕ) та ОСП актів на зазначену дату ОСП надає гарантованому покупцю оперативні розрахункові дані погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії, отримані від такого ППВДЕ, станом на

7 число місяця, наступного за розрахунковим, у форматі, узгодженому з ОСП та гарантованим покупцем.

У разі відсутності оперативних розрахункових даних погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії, отриманих від такого ППВДЕ, або ненадання ППВДЕ розрахунку обсягу не відпущеної електричної енергії в результаті виконання команди диспетчера на зменшення навантаження у строк, встановлений договором про надання послуг із зменшення навантаження, ОСП має право самостійно розрахувати та надати гарантованому покупцю такі оперативні розрахункові дані погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії.

У випадку ненадання ОСП до робочого дня, що передує 15 числу місяця, наступного за розрахунковим, з накладенням КЕП уповноваженої особи погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії генеруючими одиницями продавців у результаті виконання команд ОСП на зменшення навантаження продавців у кожній торговій зоні для кожної генеруючої одиниці (із зазначенням ЕІС-коду типу W) продавців, що входять до балансуєчої групи гарантованого покупця, такі дані вважаються рівними нулю.

Оновлені дані щодо погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії відповідно до підписаних актів приймання-передачі наданих послуг із зменшення навантаження надаються ОСП з накладенням КЕП гарантованому покупцю для здійснення перерахунку в останній робочий день другого місяця за звітним.

Остаточні оновлені дані щодо погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії відповідно до підписаних актів приймання-передачі наданих послуг із зменшення навантаження надаються ОСП з накладенням КЕП гарантованому покупцю на 5 робочий день після отримання гарантованим покупцем від Адміністратора комерційного обліку оновлених сертифікованих даних комерційного обліку електричної енергії про погодинні обсяги відпуску та споживання електричної енергії кожною генеруючою одиницею всіх продавців, що входять до балансуєчої групи гарантованого покупця (версії 2 останнього релізу даних комерційного обліку в системі MMS).

У разі відсутності підписаних актів приймання-передачі наданих послуг із зменшення навантаження між ППВДЕ та ОСП на дату передачі остаточних оновлених даних гарантованому покупцю для остаточного перерахунку такі дані приймаються на рівні оперативних розрахункових даних погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії, розрахованих та наданих ОСП гарантованому покупцю без можливості подальшого коригування.

9.3. Гарантований покупець щомісячно, на наступний робочий день після підписання акта купівлі-продажу електричної енергії для врегулювання небалансів та сплати інших платежів, що є додатком 1 до типового договору про врегулювання небалансів електричної енергії, з ОСП за розрахунковий місяць, але не раніше наступного робочого дня після виконання ОСП умов пункту 9.2 цієї глави, надає учасникам балансуєчої групи гарантованого покупця інформацію, необхідну для проведення відповідних розрахунків.

9.4. ОСП, при прогнозуванні надання команд на розвантаження виробників з альтернативних джерел енергії, до 10:30 дня, що передує торговому, надає гарантованому покупцю інформацію, підписану КЕП уповноваженої особи про погодинну гранично допустиму потужність, яку вони можуть нести та яка еквівалентна погодинному обсягу відпуску електричної енергії, сумарно по всіх генеруючих одиницях виробників з альтернативних джерел енергії, що входять до балансувальної групи гарантованого покупця, по кожній торговій зоні за формою

Доба постачання	Розрахунковий період																								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
ОЕС України																									
Гранично допустимі потужності, МВт																									
Бурштинський острів																									
Гранично допустимі потужності, МВт																									

9.5. За дві години до «закриття воріт ВДР» ОСП, при прогнозуванні надання команд на розвантаження виробників з альтернативних джерел енергії, надає гарантованому покупцю оновлену інформацію за формою, наведеною в пункті 9.4 цієї глави.

9.6. ОСП до 10:30 публікує на своєму вебсайті інформацію про погодинну гранично допустиму потужність, яку вони можуть нести, сумарно по всіх генеруючих одиницях виробників з альтернативних джерел енергії, що входять до балансувальної групи гарантованого покупця, з розбивкою по торгових зонах.».

У зв'язку з цим формули 16 – 22 вважати відповідно формулами 3 – 10;

4) пункти 10.5 – 10.7 глави 10 виключити;

5) пункт 12.1 глави 12 викласти в такій редакції:

«12.1. Гарантованому покупцю здійснюється оплата послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з

альтернативних джерел енергії за розрахунковий місяць m , що визначається за формулою

$$P_m^{SGB} = \sum_e^p \sum_d^m \sum_t^d \cdot \min(W_{z,t}^e ; W_{z,t}^{GB} + W_{TM}) \cdot (T_{z,m}^{e\ mid} - P_{z,t}^{mid}) + \\ + P_m^{IDMbuy} + P_m^{lm} + P_m^{GB} - P_m^p - P^n, \text{ тис. грн,} \quad (5)$$

де $W_{z,t}^e$ – фактичний обсяг відпуску/споживання електричної енергії генеруючою одиницею e продавця або споживача за «зеленим» тарифом p , що входять до балансуєчої групи гарантованого покупця GB, у розрахунковому періоді t торгової зони z , визначений згідно з главою 8 цього Порядку, МВт·год;

$W_{z,t}^{GB}$ – фактичний обсяг проданої електричної енергії гарантованим покупцем GB за двосторонніми договорами на РДН та ВДР, у розрахунковому періоді t торгової зони z за вирахуванням обсягів не відпущеної електричної енергії у результаті виконання команд ОСП на зменшення навантаження, МВт·год;

W_{TM} – фактичне перевищення погодинних обсягів відпуску електричної енергії над погодинними графіками відпуску електричної енергії (позитивне значення) більш як на 10 відсотків для енергії вітру та більш як на 5 відсотків для енергії сонячного випромінювання;

$T_{z,m}^{e\ mid}$ – середньозважений «зелений» тариф у розрахунковому періоді t торгової зони z , грн/МВт·год;

$P_{z,t}^{mid}$ – середньозважена ціна за продаж електричної енергії за двосторонніми договорами на РДН та ВДР у розрахунковому періоді t торгової зони z , грн/МВт·год;

P_m^{IDMbuy} – сумарний платіж за розрахунковий місяць m гарантованого покупця за купівлю електричної енергії на ВДР, тис. грн;

P_m^{lm} – сумарна різниця між витратами на купівлю та доходами від продажу небалансів, за розрахунковий місяць m , по всім продавцях та споживачах за «зеленим» тарифом, що входять до балансуєчої групи гарантованого покупця GB, які не відшкодовують вартість свого небалансу гарантованому покупцю у зв'язку із відхиленням фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії менше ніж на 10 відсотків для енергії вітру та 5 відсотків для енергії сонячного випромінювання, відповідно до пункту 11 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії»;

P_m^{GB} – кошторисні видатки гарантованого покупця в розрахунковому місяці m відповідно до затвердженого Регулятором кошторису, тис. грн;

P_m^p – додатковий прибуток гарантованого покупця з урахуванням різниці між доходами та витратами, що виникла під час виконання гарантованим покупцем спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів, за розрахунковий місяць m , тис. грн;

P^n – передбачені у державному бюджеті видатки на фінансову підтримку гарантованого покупця для оплати електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел, відповідно до бюджетних запитів центрального органу

виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, на підставі розрахунків, наданих Регулятором, у розмірі не менше 20 відсотків прогнозної виробітки товарної продукції електричної енергії з альтернативних джерел на відповідний рік, тис. грн.».

У зв'язку з цим формули 9 та 10 вважати відповідно формулами 6 та 7.

2. У Типовому договорі про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом, затвердженому постановою НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641:

1) пункт 1.2 глави 1 виключити;

2) пункт 2.6 глави 2 виключити;

3) пункти 3.3 та 3.4 глави 3 викласти в такій редакції:

«3.3. Розрахунок небалансів електричної енергії у межах балансуєної групи гарантованого покупця та фінансова відповідальність за небаланси електричної енергії продавця за «зеленим» тарифом перед гарантованим покупцем здійснюється відповідно до пункту 11 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» та Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307.

3.4. Оплата електричної енергії, купленої гарантованим покупцем у продавців за «зеленим» тарифом у розрахунковому місяці, та формування актів купівлі-продажу електричної енергії здійснюються згідно з главою 10 Порядку або главою 6 Порядку продажу електричної енергії споживачами.»;

4) у главі 4:

підпункт 9 пункту 4.2 виключити.

У зв'язку з цим підпункт 10 вважати підпунктом 9;

підпункт 3 пункту 4.3 викласти в такій редакції:

«порушення термінів оплати спожитої електричної енергії та внесків для створення спеціального (цільового) фонду, призначеного для покриття арбітражних витрат гарантованого покупця, у разі обрання порядку вирішення спорів в арбітражі за Арбітражним регламентом Міжнародної торгової палати (ICC) з місцем арбітражу в місті Париж (Французька Республіка).»;

підпункт 3 пункту 4.5 виключити;

5) у главі 7:

пункт 7.7 викласти в такій редакції:

«7.7. Якщо об'єкт електроенергетики або черга будівництва електричної станції (пусковий комплекс), щодо яких укладено цей Договір про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом, не введено в експлуатацію протягом періоду, визначеного законодавством, цей Договір припиняється.»;

пункт 7.9 доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі зупинення дії ліцензії на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії дія Договору призупиняється на термін такого зупинення.»;

пункти 7.11 та 7.12 виключити.

У зв'язку з цим пункти 7.13 та 7.14 вважати відповідно пунктами 7.11 та 7.12;

пункт 7.12 викласти в такій редакції:

«7.12. Припинення або призупинення дії цього Договору не звільняє Сторони від належного виконання зобов'язань, що виникли в період дії цього Договору.».

3. У Правилах ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307:

1) пункт 1.5.5 глави 1.5 розділу I викласти в такій редакції:

«1.5.5 СвБ несе фінансову відповідальність перед ОСП за небаланси електричної енергії всіх учасників ринку, які увійшли до балансуєчої групи, яку вона представляє.

Гарантований покупець несе фінансову відповідальність перед ОСП за небаланси електричної енергії виробників електричної енергії, які увійшли до його балансуєчої групи, лише по генеруючих одиницях, для яких встановлено «зелений» тариф або щодо яких переможець аукціону набув право на підтримку.

Суб'єкти господарювання, яким встановлено «зелений» тариф або які за результатами аукціону набули право на підтримку та які бажають увійти до балансуєчої групи гарантованого покупця повинні надати гарантованому покупцю належним чином заповнену заяву-приєднання до договору про функціонування балансуєчої групи гарантованого покупця, що є додатком 13 до цих Правил.

Обов'язковою умовою входження до балансуєчої групи гарантованого покупця є укладання договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом між таким суб'єктом господарювання та гарантованим покупцем.»;

2) доповнити новим додатком, що додається.

Директор Департаменту енергоринку

І. Сідоров

**Заява-приєднання до договору про функціонування
балансуючої групи гарантованого покупця**

Київ

_____ 202__ року

_____ (найменування суб'єкта господарювання), енергетичний ідентифікаційний код (EIC) № _____, повідомляє, що входить до балансуючої групи _____ (найменування суб'єкта господарювання), енергетичний ідентифікаційний код (EIC) № _____ з «___» _____ 202__ року з 00 годин 00 хвилин, стороною відповідальною за баланс якої є _____ (найменування суб'єкта господарювання) енергетичний ідентифікаційний код (EIC) № _____ з «___» _____ 202__ року з 00 годин 00 хвилин.

(підпис уповноваженої особи)

(П. І. Б. уповноваженої особи)

Обґрунтування щодо схвалення проєкту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП»

08 вересня 2022 року Верховним Судом прийнято постанову про задоволення касаційної скарги ТОВ «РЕСУРСЕКОЕНЕРГО» та залишено в силі рішення Окружного адміністративного суду м. Києва від 16 липня 2021 року у справі № 640/4069/21, яким визнано протиправним та нечинним підпункт 8 пункту 1 Змін до постанови НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641, затверджених постановою НКРЕКП від 15 січня 2021 року № 46, у частині викладення у новій редакції пункту 9.3 глави 9 Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641.

Так, у зв'язку із визнанням нечинними зазначених норм постанови № 641, неможливо визначити розмір платежу за відшкодування гарантованому покупцю частки вартості врегулювання небалансу гарантованого покупця, яка є складовою розрахунку вартості Послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел.

Так, у постанові Верховного Суду від 08.09.2022 у справі № 640/4069/21 зазначено:

«57. Верховний суд вважає правильним аналогічний висновок суду першої інстанції, оскільки виробники не повинні нести відповідальність за торгіву діяльність гарантованого покупця та не повинні мати обов'язку по відшкодуванню частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця. Відповідальність таких виробників повинна бути в межах фактично понесених ними витрат, пов'язаних із врегулюванням небалансів електричної енергії, які гарантований покупець зазнав, у результаті відхилення фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії від погодинних графіків відпуску електричної енергії відповідно до пункту 11 Розділу XVII Закону №2019-VIII.

56. Беручи до уваги викладене та враховуючи положення частини 6 статті 71, пункту 11 розділу XVII Закону №2019-VIII, Верховний Суд доходить висновку про те, що покладення додаткової відповідальності на виробників, яким встановлено «зелений» тариф та на виробників, які за результатами аукціону набули право на підтримку, і входять до балансуєчої групи гарантованого покупця, у вигляді відшкодування частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця є протиправним.

66. Згідно з пунктом 6 частини 3 статті 6 Закону №2019-VIII до повноважень Регулятора належить затвердження правил, порядків та умов, визначених цим Законом.

67. Відповідно до частини 6 статті 65 Закону №2019-VIII порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною, правила функціонування балансуєчої групи гарантованого покупця визначаються порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, що затверджується Регулятором.

68. Згідно з положеннями частини 6 статті 71 Закону №2019-VIII частка вартості врегулювання небалансу електричної енергії відшкодовується відповідно до цього Закону та правил функціонування балансуючої групи гарантованого покупця.

69. Отже, Верховний Суд резюмує, що наведеними нормами врегульовано повноваження НКРЕКП визначати правила функціонування балансуючої групи гарантованого покупця в порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії та умови відшкодування частки вартості врегулювання небалансу електричної енергії.

70. Проте, наведені норми не передбачають повноважень НКРЕКП визначати порядок розрахунків обсягів, небалансів електричної енергії гарантованого покупця поза правилами ринку, як і не передбачають повноважень НКРЕКП визначати обсяг частки відшкодування вартості врегулювання небалансу електричної енергії гарантованого покупця, що спростовує доводи Відповідача та ДП «Гарантований покупець».

У зв'язку із необхідністю розблокування можливості затвердження Регулятором Послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, що, в свою чергу, дозволить здійснювати розрахунки за відпущену електричну енергію виробниками за «зеленим» тарифом в повному обсязі, НКРЕКП, з урахуванням рішення Верховного Суду України від 08 вересня 2022 року, розробила проект змін до постанови НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641 та Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307, які також враховують вимоги частини сьомої статті 65 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон про ринок).

Так, відповідно до частини сьомої статті 65 Закону про ринок для забезпечення покриття економічно обґрунтованих витрат гарантованого покупця на виконання спеціальних обов'язків із купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною гарантований покупець надає оператору системи передачі послугу із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел.

Така послуга надається гарантованим покупцем протягом строку дії «зеленого» тарифу та строку дії підтримки виробників, які за результатами аукціону набули право на таку підтримку, відповідно до типового договору про надання послуг із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії, форма якого затверджується Регулятором.

Така послуга надається гарантованим покупцем на фактичні обсяги відпущеної електричної енергії суб'єктами господарювання, які входять до складу балансуючої групи гарантованого покупця.

Вартість послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, яка надається гарантованим покупцем, визначається у відповідному розрахунковому періоді як:

різниця між вартістю електричної енергії, купленої ним за «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки до нього, та її вартістю під час продажу на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку та двосторонніми договорами;

різниця між вартістю електричної енергії, купленої ним за аукціонною ціною з урахуванням надбавки до неї, та її вартістю під час продажу на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку та двосторонніми договорами;

витрати, пов'язані із врегулюванням небалансів електричної енергії виробників, споживачів, які входять до складу балансуєної групи гарантованого покупця;

витрати, передбачені кошторисом гарантованого покупця на його діяльність.

Проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП» має ознаки регуляторного акта, у зв'язку з чим, згідно зі статтею 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», він має бути оприлюднений на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою одержання зауважень і пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб.

Ураховуючи зазначене, Департамент енергоринку пропонує:

1. Схвалити проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», що має ознаки регуляторного акта.

2. Оприлюднити проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», що має ознаки регуляторного акта, разом із матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, та аналізом його впливу на офіційному вебсайті НКРЕКП (<http://nerc.gov.ua>) з метою одержання зауважень і пропозицій.

Директор Департаменту енергоринку

І. Сідоров

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Змін до
деяких постанов НКРЕКП

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та ураховуючи постанову Верховного суду від 08 вересня 2022 року у справі № 640/4069/21 Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

К. Ущатовський

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг

№ _____

**Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг**

1. У Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженому постановою НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641:

1) в абзаці третьому пункту 5.1 главі 5 слово, цифри та знак «пунктом 9.6» замінити словом, цифрою та знаком «пунктом 9.4»;

2) у пункті 6.1 глави 6 слово, цифри та знак «пунктом 9.6» замінити словом, цифрою та знаком «пунктом 9.4»;

3) главу 9 викласти в такій редакції:

«9. Правила функціонування балансуючої групи гарантованого покупця

9.1. Продавці та споживачі за «зеленим» тарифом передають свою фінансову відповідальність за небаланси гарантованому покупцю шляхом входу до його балансуючої групи на підставі укладення договору.

Договір, на підставі якого продавці та споживачі за «зеленим» тарифом входять до балансуючої групи гарантованого покупця, повинен відповідати вимогам Правил ринку.

9.2. ОСП не пізніше робочого дня, що передує 15 числу місяця, наступного за розрахунковим, надає гарантованому покупцю з накладенням КЕП уповноваженої особи погодинні обсяги не відпущеної електричної енергії генеруючими одиницями продавців у результаті виконання команд ОСП на зменшення навантаження продавців у кожній торговій зоні для кожної генеруючої одиниці (із зазначенням ЕІС-коду типу W) продавців, що входять до балансуючої групи гарантованого покупця, за розрахунковий місяць.

ОСП передає гарантованому покупцю дані, які зазначені в підписаних актах приймання-передачі наданих послуг із зменшення навантаження, станом на попередній робочий день до дня передачі такої інформації від ОСП.

У випадку відсутності підписаних між постачальниками послуг зі зменшення навантаження (далі – ППВДЕ) та ОСП актів на зазначену дату, ОСП надає гарантованому покупцю оперативні розрахункові дані погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії, отримані від такого ППВДЕ станом на 7 число

місяця, наступного за розрахунковим, у форматі, узгодженому з ОСП та гарантованим покупцем.

У разі відсутності оперативних розрахункових даних погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії, отриманих від такого ППВДЕ, або ненадання ППВДЕ розрахунку обсягу не відпущеної електричної енергії в результаті виконання команди диспетчера на зменшення навантаження у строк, встановлений договором про надання послуг із зменшення навантаження, ОСП має право самостійно розрахувати та надати гарантованому покупцю такі оперативні розрахункові дані погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії.

У випадку ненадання ОСП до робочого дня, що передує 15 числу місяця, наступного за розрахунковим, з накладенням КЕП уповноваженої особи погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії генеруючими одиницями продавців у результаті виконання команд ОСП на зменшення навантаження продавців у кожній торговій зоні для кожної генеруючої одиниці (із зазначенням ЕІС-коду типу W) продавців, що входять до балансуєчої групи гарантованого покупця, такі дані вважаються рівними нулю.

Оновлені дані щодо погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії відповідно до підписаних актів приймання-передачі наданих послуг із зменшення навантаження надаються ОСП з накладенням КЕП гарантованому покупцю для здійснення перерахунку в останній робочий день другого місяця за звітним.

Остаточні оновлені дані щодо погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії відповідно до підписаних актів приймання-передачі наданих послуг із зменшення навантаження надаються ОСП з накладенням КЕП гарантованому покупцю на 5 робочий день після отримання гарантованим покупцем від Адміністратора комерційного обліку оновлених сертифікованих даних комерційного обліку електричної енергії про погодинні обсяги відпуску та споживання електричної енергії кожною генеруючою одиницею всіх продавців, що входять до балансуєчої групи гарантованого покупця (версії 2 останнього релізу даних комерційного обліку в системі MMS).

У разі відсутності підписаних актів приймання-передачі наданих послуг із зменшення навантаження між ППВДЕ та ОСП на дату передачі остаточних оновлених даних гарантованому покупцю для остаточного перерахунку такі дані приймаються на рівні оперативних розрахункових даних погодинних обсягів не відпущеної електричної енергії, розрахованих та наданих ОСП гарантованому покупцю без можливості подальшого коригування.

9.3. Гарантований покупець щомісячно, на наступний робочий день після підписання акта купівлі-продажу електричної енергії для врегулювання небалансів та сплати інших платежів, що є додатком 1 до типового договору про врегулювання небалансів електричної енергії, з ОСП за розрахунковий місяць, але не раніше наступного робочого дня після виконання ОСП умов пункту 9.2 цієї глави, надає учасникам балансуєчої групи гарантованого покупця інформацію, необхідну для проведення відповідних розрахунків.

9.4. ОСП, при прогнозуванні надання команд на розвантаження виробників з альтернативних джерел енергії, до 10:30 дня, що передує торговому, надає гарантованому покупцю інформацію, підписану КЕП уповноваженої особи про погодинну гранично допустиму потужність, яку вони можуть нести та яка еквівалентна погодинному обсягу відпуску електричної енергії, сумарно по всіх генеруючих одиницях виробників з альтернативних джерел енергії, що входять до балансуєної групи гарантованого покупця, по кожній торговій зоні за формою

Доба постачання	Розрахунковий період																								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
ОЕС України																									
Гранично допустимі потужності, МВт																									
Бурштинський острів																									
Гранично допустимі потужності, МВт																									

9.5. За дві години до «закриття воріт ВДР» ОСП, при прогнозуванні надання команд на розвантаження виробників з альтернативних джерел енергії, надає гарантованому покупцю оновлену інформацію за формою, наведеною в пункті 9.4 цієї глави.

9.6. ОСП до 10:30 публікує на своєму вебсайті інформацію про погодинну гранично допустиму потужність, яку вони можуть нести, сумарно по всіх генеруючих одиницях виробників з альтернативних джерел енергії, що входять до балансуєної групи гарантованого покупця, з розбивкою по торгових зонах.».

У зв'язку з цим формули 16 – 22 вважати відповідно формулами 3 – 10;

4) пункти 10.5 – 10.7 глави 10 виключити;

5) пункт 12.1 глави 12 викласти в такій редакції:

«12.1. Гарантованому покупцю здійснюється оплата послуги із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з

альтернативних джерел енергії за розрахунковий місяць m , що визначається за формулою

$$P_m^{SGB} = \sum_e^p \sum_d^m \sum_t^d \cdot \min(W_{z,t}^e; W_{z,t}^{GB} + W_{TM}) \cdot (T_{z,m}^{e\ mid} - P_{z,t}^{mid}) + \\ + P_m^{IDMbuy} + P_m^{lm} + P_m^{GB} - P_m^p - P^n, \text{ тис. грн,} \quad (5)$$

де $W_{z,t}^e$ – фактичний обсяг відпуску/споживання електричної енергії за вирахуванням обсягів не відпущеної електричної енергії у результаті виконання команд ОСП на зменшення навантаження, генеруючою одиницею є продавець або споживача за «зеленим» тарифом p , що входять до балансуєної групи гарантованого покупця GB, у розрахунковому періоді t торгової зони z , визначений згідно з главою 8 цього Порядку, МВт·год;

$W_{z,t}^{GB}$ – фактичний обсяг проданої електричної енергії гарантованим покупцем GB за двосторонніми договорами на РДН та ВДР, у розрахунковому періоді t торгової зони z , МВт·год;

W_{TM} – фактичне перевищення погодинних обсягів відпуску електричної енергії над погодинними графіками відпуску електричної енергії (позитивне значення) більш як на 10 відсотків для енергії вітру та більш як на 5 відсотків для енергії сонячного випромінювання;

$T_{z,m}^{e\ mid}$ – середньозважений «зелений» тариф у розрахунковому періоді t торгової зони z , грн/МВт·год;

$P_{z,t}^{mid}$ – середньозважена ціна за продаж електричної енергії за двосторонніми договорами на РДН та ВДР у розрахунковому періоді t торгової зони z , грн/МВт·год;

P_m^{IDMbuy} – сумарний платіж за розрахунковий місяць m гарантованого покупця за купівлю електричної енергії на ВДР, тис. грн;

P_m^{lm} – сумарна різниця між витратами на купівлю та доходами від продажу небалансів по всіх продавцях та споживачах за «зеленим» тарифом, що входять до балансуєної групи гарантованого покупця GB, за розрахунковий місяць m , які здійснюють відшкодування вартості свого небалансу гарантованому покупцю GB у неповному обсязі (або не відшкодовують його у зв'язку із відхиленням фактичних погодинних обсягів відпуску електричної енергії менше ніж на 10 відсотків для енергії вітру та 5 відсотків для енергії сонячного випромінювання) відповідно до пункту 11 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії»;

P_m^{GB} – кошторисні видатки гарантованого покупця в розрахунковому місяці m відповідно до затвердженого Регулятором кошторису, тис. грн;

P_m^p – додатковий прибуток гарантованого покупця з урахуванням різниці між доходами та витратами, що виникла під час виконання гарантованим покупцем спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів, за розрахунковий місяць m , тис. грн;

P^n – передбачені у державному бюджеті видатки на фінансову підтримку гарантованого покупця для оплати електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел, відповідно до бюджетних запитів центрального органу

виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, на підставі розрахунків, наданих Регулятором, у розмірі не менше 20 відсотків прогнозованої виробітки товарної продукції електричної енергії з альтернативних джерел на відповідний рік, тис. грн.».

У зв'язку з цим формули 9 та 10 вважати відповідно формулами 6 та 7.

2. У Типовому договорі про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом, затвердженому постановою НКРЕКП від 26 квітня 2019 року № 641:

1) пункт 1.2 глави 1 виключити;

2) пункт 2.6 глави 2 виключити;

3) пункти 3.3 та 3.4 глави 3 викласти в такій редакції:

«3.3. Розрахунок небалансів електричної енергії у межах балансуєної групи гарантованого покупця та фінансова відповідальність за небаланси електричної енергії продавця за «зеленим» тарифом перед гарантованим покупцем здійснюється відповідно до пункту 11 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» та Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307.

3.4. Оплата електричної енергії, купленої гарантованим покупцем у продавців за «зеленим» тарифом у розрахунковому місяці, та формування актів купівлі-продажу електричної енергії здійснюються згідно з главою 10 Порядку або главою 6 Порядку продажу електричної енергії споживачами.»;

4) у главі 4:

підпункт 9 пункту 4.2 виключити.

У зв'язку з цим підпункт 10 вважати підпунктом 9;

підпункт 3 пункту 4.3 викласти в такій редакції:

«порушення термінів оплати спожитої електричної енергії та внесків для створення спеціального (цільового) фонду, призначеного для покриття арбітражних витрат гарантованого покупця, у разі обрання порядку вирішення спорів в арбітражі за Арбітражним регламентом Міжнародної торгової палати (ICC) з місцем арбітражу в місті Париж (Французька Республіка).»;

підпункт 3 пункту 4.5 виключити;

5) у главі 7:

пункт 7.7 викласти в такій редакції:

«7.7. Якщо об'єкт електроенергетики або черга будівництва електричної станції (пусковий комплекс), щодо яких укладено цей Договір про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом, не введено в експлуатацію протягом періоду визначеного законодавством цей Договір припиняється.»;

пункт 7.9 доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі зупинення дії ліцензії на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії дія Договору призупиняється на термін такого зупинення.»;

пункти 7.11 та 7.12 виключити.

У зв'язку з цим пункти 7.13 та 7.14 вважати відповідно пунктами 7.11 та 7.12;

пункт 7.12 викласти в такій редакції:

«7.12. Припинення або призупинення дії цього Договору не звільняє Сторони від належного виконання зобов'язань, що виникли в період дії цього Договору.».

3. У Правилах ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307:

1) пункт 1.5.5 глави 1.5 розділу I викласти в такій редакції:

«1.5.5 СвБ несе фінансову відповідальність перед ОСП за небаланси електричної енергії всіх учасників ринку, які увійшли до балансуєчої групи, яку вона представляє.

Гарантований покупець несе фінансову відповідальність перед ОСП за небаланси електричної енергії виробників електричної енергії, які увійшли до його балансуєчої групи, лише по генеруючих одиницях, для яких установлено «зелений» тариф або щодо яких переможець аукціону набув право на підтримку.

Суб'єкти господарювання, яким встановлено «зелений» тариф, або які за результатами аукціону набули право на підтримку та які бажають увійти до балансуєчої групи гарантованого покупця повинні надати гарантованому покупцю належним чином заповнену заяву-приєднання до договору про функціонування балансуєчої групи гарантованого покупця, що є додатком 13 до цих Правил.

Обов'язковою умовою входження до балансуєчої групи гарантованого покупця є укладання договору купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» між таким суб'єктом господарювання та гарантованим покупцем.»;

2) доповнити новим додатком, що додається.

Директор Департаменту енергоринку

І. Сідоров

**Заява-приєднання до договору про функціонування
балансуючої групи гарантованого покупця**

Київ

_____ 202__ року

_____ (найменування суб'єкта господарювання), енергетичний ідентифікаційний код (EIC) № _____, повідомляє, що входить до балансуючої групи _____ (найменування суб'єкта господарювання), енергетичний ідентифікаційний код (EIC) № _____ з «__» _____ 202__ року з 00 годин 00 хвилин, стороною відповідальною за баланс якої є _____ (найменування суб'єкта господарювання) енергетичний ідентифікаційний код (EIC) № _____ з «__» _____ 202__ року з 00 годин 00 хвилин.

(підпис уповноваженої особи)

(П. І. Б. уповноваженої особи)